

Адрес: 422890, РТ, с. Старые Матаки,
ул. Центральная, 4
тел.: 8 (84346) 79-2-12

Адрес: 422890, РТ, Иске Матак авылы,
Центральная ул., 4
факс: 8 (84346) 79-2-12

РЕШЕНИЕ

Иске Матак авылы

КАРАР

2018 елның 19 марты

6№

**Әлки муниципаль районының Иске
Матак авыл жирлегендә гавами
тыңлауларны оештыру һәм уздыру
тәртибе турында**

"Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның томуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлеге Уставы нигезендә Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлеге Советы карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибен яңа редакциядә (кушымта) расларга.
2. «Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртибе турында» 2017 елның 20 мартындагы 46 номерлы Иске Матак авыл жирлеге Советы карарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрәндә Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Совет рәисе,
Әлки муниципаль районы
Иске Матак авыл жирлеге башлыгы

Н.И.Кудряшов

Әлки муниципаль районы Иске Матак авыл жирлегендә гавами тыңлауларны тәртипкә салу һәм уздыру

Әлки муниципаль районының Чуаш Кичүе авыл жирлегендә (алга таба - Тәртип) әлеге тәртипнең 3 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртибе "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Әлки муниципаль районының Иске Матак авыл жирлеге Уставы нигезендә эшләнгән.

1 нче бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья Төп төшенчәләр

Әлеге тәртиптә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

гавами тыңлаулар - Әлки муниципаль районы Иске Матак авыл жирлегендә яшәүчеләрнең муниципаль берәмлеге (алга таба - муниципаль берәмлек) жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль берәмлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча гавами фикер алышу юлы белән карарлар кабул итү процессында катнашуға хокукларын гамәлгә ашыру рәвеше, шулай ук федераль законнарда, әлеге тәртиптә беркетелгән мәсьәләләренә карау өчен;

инициатив төркем - гавами тыңлауда катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданы яисә гражданны төркеме;

жәмәгәтчелек вәкиле - физик зат, шул исәптән юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре, ул карала торган мәсьәлә турында гавами тыңлауларда фикер алышуда катнашу хокукына ия. Жәмәгәтчелек вәкилләренә жирле үзидарә органнарын яисә дәүләт хакимияте органнарын төкәдим итүче яисә алар эшчәнлегендә түләүле шартнамә нигезендә катнашучы гавами тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча кабул итүче затлар хезмәт бурычлары аркасында кермиләр;

гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, жәмәгәтчелек вәкилләре, гавами тыңлаулар экспертлары, гавами тыңлаулар үткөрү буенча оештыру комитеты әгъзалары;

чыгышларга хокуклы гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, вәкилләре

әлеге тәртипнең 6 статьясында билгеләнгән срокларда гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча жәмәгәтчелек чыгышка үз заявкаларын оештыру комитетына тапшырган;

оештыру комитеты - муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары, муниципаль берәмлек советы депутатлары, жәмәгәтчелек вәкилләре вазыйфаи затларыннан паритетлы башлангычларда төзелгән гавами тыңлаулар әзерләү һәм уздыру буенча оештыру гамәлләрен гамәлгә ашыручы коллегиаль орган;

гавами тыңлаулар эксперты - гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча махсус белемнәре булган һәм бу статуста вәкаләтле орган тарафыннан

билгелэнгэн зат. Эксперт язмача рәвештә гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр тәкъдим итә һәм аларны аргументацияләү өчен фикер алышуларда катнаша.

2 статья Гавами тыңлаулар уздыруның максатлары

Халык алдында тыңлаулар түбәндәге максатларда үткөрелә:

муниципаль берәмлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу, алар муниципаль берәмлек халкы катнашында мәжбүри тәртиптә гавами тыңлауларга чыгарыла;

халык тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

гавами тыңлаулар нәтижәләрен әзерләү, үткөрү һәм билгеләү экспертларның ачыклык, хәбәрдарлык, ихтыярий булуы, бәйсезлеге принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 статья. Халык тыңлауларына чыгарыла торган сораулар

1. Халык тыңлаулары жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үткөрелә. Гавами тыңлаулар нәтижәләре жирле үзидарә органнары өчен рекомендация характерында.

2. Халык тыңлауларына мәжбүри рәвештә түбәндәгеләр чыгарыла:

1) муниципаль берәмлек уставы проекты, шулай ук әлеге уставны норматив хокукый актларга туры китерү максатларында муниципаль берәмлек уставына Россия Федерациясе Конституциясе нигезләмәләрен, федераль законнар, конституция (устав) яисә Россия Федерациясе субъекты законнарын төгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр кертелү очракларынан тыш, әлеге уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты,

2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәләше турында хисап;

2.1) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты;

3) муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре.

3. Әгәр һәр мәсьәлә буенча һәрьяклап һәм тулы фикер алышуга комачауламаса, берничә мәсьәлә буенча берьюлы гавами тыңлаулар уздыру рөхсәт ителә.

4. Гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү, әгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы билгеләнмәгән булса, жирле бюджет акчалары исәбеннән финанслана.

5. Әлеге нигезләмәнең 3 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләклә органының норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан ук таныштыруны, муниципаль берәмлек халкының гавами тыңлауларында катнашуны, кабул ителгән карарларның дәлилленгән нигезләрен дә кертәп, гавами тыңлаулар нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкөрүне) тәэмин итә торган башка чараларны күздә тотарга тиеш.

6. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне үлчәү кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның рөхсәт ителгән төренә, рөхсәт бирү турындагы карарларның проектларына, капитал төзелеш объектларын төзүнең иң чик параметрларынан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карарларның проектларына, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең рөхсәт бирү турындагы карарларның проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм объектларны капитал төзелеш объектларыннан

башка төргә үзгәртү мәсьәләләре буенча, жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруның расланган кагыйдәләре булмаганда жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткөрелә, аларны оештыру һәм (яисә) муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) норматив хокукый актларны исәпкә алып, шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы нигезләмәләргә исәпкә алып үткөрелә.

4 нче статья. Гавами тыңлаулар инициаторлары

Халык тыңлаулары халык, муниципаль берәмлек советы (алга таба - Совет), муниципаль берәмлек башлыгы (алга таба - Башлык) инициативасы буенча үткөрелә.

Халык алдында тыңлаулар үткөрү буенча халыкның инициативасы 18 яшькә житкән һәм муниципаль берәмлек территориясендә кимендә 100 кеше даими яшәүче гражданның төркемнән чыгып карарга мөмкин.

2 нче бүлек. Гавами тыңлауларны билгеләү

5 нче статья. Гавами тыңлауларны билгеләү

1. Халык яисә Совет инициативасы буенча үткөрелә торган гавами тыңлаулар Совет карары белән билгеләнә.

Глава инициативасы белән үткөрелә торган гавами тыңлаулар муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

Халык тыңлаулары Россия Федерациясә законнары белән жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча үткөрелә.

2. Халык алдында тыңлаулар үткөрү һәм инициативаны хуплап халыкның имзаларын жыю турында халык инициативасын күрсәтү өчен кимендә 100 кеше санында инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем) төзелә.

2.1. Инициатив төркем советка тәкъдим итә:

- гавами тыңлаулар мәсьәләләрен күрсәтеп, гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза һәм аларны үткөрү кирәклеген дәлилләү, гражданның инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан 1нче номерлы кушымтасы нигезендә имзаланган гариза;

- муниципаль хокукый акт проекты (гавами тыңлауларда карау өчен ул кертелгән очракта);

- муниципаль хокукый акты кабул итү кирәклеген нигезләүне үз эченә алган аңлатма, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрен күрсәтеп (гавами тыңлауларда карауға кертелгән очракта);

- финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итәчәк муниципаль хокукый актының гавами тыңлауларында карауға кертелгән очракта);

- 2 нче кушымта нигезендә гражданның инициатив төркемә исемлегә;

- гражданның инициатив төркемнең төзү турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе;

- инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, анда инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документларның исемлегә, шулай ук муниципаль хокукый акт проекты докладчыгы күрсәтелгән (муниципаль хокукый акт проекты гавами тыңлауларда карау өчен керткән очракта).

Гариза һәм беркетмәгә инициатив төркемнең рәислек итүче (инициатив төркемнең вәкаләтле вәкиле) һәм секретаре имза салырга тиеш.

2.2. Әгәр Советка әлегә статьяның 2.1 пунктчасында билгеләнгән барлык документлар бер үк вакытта тапшырылса, гариза бирелгән дип санала.

2.3. Советка гариза һәм аңа теркәлә торган документлар керткән көннән алып 30 көн эчендә инициатив төркем тарафыннан гавами тыңлаулар уздыру инициативасын хуплаган халыкның имзалары жыелырга һәм тапшырылырга тиеш - әлегә нигезләмәнең 3 нче кушымтасы нигезендә, 18 яшькә житкән һәм муниципаль берәмлек территориясендә даими яшәүче халыкның кимендә 100 имзасы санында әлегә нигезләмәгә 3 нче кушымта нигезендә.

Имзалар гавами тыңлаулар уздыру турындагы инициативаны күрсәтү

турындагы гариза биргән көннең иртәгесеннән җыелырга мөмкин. Имза кәгазенә кулдан язылмыйча яисә карандаш белән белешмәләр керту рәхсәт ителми. Гражданның турында тиешле белешмәләрдә һәм аларны имза кәгазенә керту даталарында һәм таныклау язмаларында идарәләр гражданның һәм имзалар җыючылар тарафыннан тиешенчә килештерелгә тиеш.

2.4. Совет эш төркемен төзи һәм имзалар кәгазьләрен тапшырган көннән алып 10 көн эчендә тапшырылган белешмәләргә тикшерә.

Имзалар кәгазьләрендәге имзаларны һәм белешмәләргә тикшерү нәтижеләре буенча имза гамәлгә яраксыз дип танылырга мөмкин. Әлеге нигезләмә нигезендә аның гамәлгә яраксызлыгы билгеләнмәгән булса, имза нәтижеләре була.

Имзалар җыю тәртибен бозып һәм (яисә) имзалар кәгазен рәсмиләштерү буенча җыелган имзалар гамәлгә яраксыз имзалар, ягъни имзалар белән түбәндәгеләр таныла:

- 1) имзалар җыю чорыннан тыш җыелган имзалар;
- 2) 18 яшькә җитмәгән һәм даими яисә башлыча муниципаль берәмлек территориясендә яшәмәгән затлар имзалары;
- 3) имзалар кәгазенә үз имзасын үз кулы белән кую датасы күрсәтелмәгән гражданның имзалары;
- 4) имзалар кәгазенә кулдан язылмыйча яисә карандаш белән кертелгән белешмәләр;
- 5) гражданның турында аларга туры килә торган белешмәләрдә һәм имза кәгазенә керту даталарында төзәтүләр булган имзалар, әгәр бу төзәтүләр имзалар җыючылар тарафыннан махсус килештерелмәгән булса;

б) әлеге нигезләмәгә 3 нче кушымта таләпләренә туры килми торган имзалар кәгазендәге барлык имзалар

Тикшерү нәтижеләре имзалар кәгазьләрен тикшерү беркетмәсе (4 нче кушымта) белән рәсмиләштерелә.

2.5. Советның чираттагы утырышында, имзалар кәгазьләргә кергән көннән соң 15 көн эчендә гавами тыңлаулар билгеләү турында яисә гавами тыңлаулар билгеләү турында гаризаны түбәндәге очракларда кире кагу хакында карар кабул ителә:

- 1) гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр җирле үзидарә органнары компетенциясенә керми;
- 2) тәкъдим ителгән дәрәҗә имзалар саны халык алдында тыңлаулар уздыру турында халык инициативасын күрсәтү өчен җитәрлек түгел.

2.6. Гавами тыңлауларны билгеләү турындагы гаризаны кире кагу, баш тартуны китереп чыгарган хокук бозуларны бетерү шарты белән, гавами тыңлауларны билгеләү өчен инициатив төркем тарафыннан документларны кабат кертугә киртә булмый.

2.7. Гавами тыңлауларны билгеләү мәсьәләсе Муниципаль берәмлек советы тарафыннан карала.

2.8. Гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза кире кагылган очракта, Совет эш көннәрендә исәпләнә торган 5 көн эчендә гражданның инициатив төркеме вәкаләтле вәкиленә язмага мотивлаштырылган хәбәрнамә җибәрә.

3. Ачык тыңлаулар билгеләгән Совет, Башлык тиешле муниципаль актларны кабул итә, аларда сорау, сроклар, вакыт һәм аларны уздыру урыны, оештыру комитеты составы, муниципаль хокукый акт проекты буенча фикер алышуда һәм гражданның гавами тыңлауларга чыгарылуын исәпкә алу тәртибе турында мәгълүмат бар.

гавами тыңлаулар үткөрү датасы - федераль законнарда, Устав һәм әлеге тәртиптә башкасы билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар билгеләү турында муниципаль хокукый акт кабул ителгән көннән алып 30 көн эчендә билгеләнә.

Муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар билгеләү турында мәгълүмат гавами тыңлаулар уздырган көнгә кадәр календарь көннәрдә исәпләнә торган 7 көн эчендә (әгәр башкасы каралмаган булса, федераль законнарда, Уставта, әлеге тәртиптә) муниципаль хокукый актың фикер алыша торган муниципаль хокукый актың кушымта проекты белән гавами тыңлауларны

билгеләү турында гавами тыңлаулар билгеләнгән көнгә кадәр бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән гамәлгә ашырыла.

3 нче бүлек Гавами тыңлауларны әзерләү һәм уздыру

6 нчы статья. Гавами тыңлауларны әзерләү һәм уздыру

1. Халык тыңлаулары муниципаль берәмлек халкы өчен уңайлы вакытта уздырыла (эш көне булмаган көннәрдә 11.00 сәгатътән 18.00 сәгаткә кадәр я эш көннәрендә, 16.00 сәгатътән башлап, 22.00 сәгатътән дә соңга калмыйча гавами тыңлаулар уздырырга тәкъдим ителә). Оештыру комитеты тыңлауларда катнашырга теләүче тыңлаулар уздырыла торган бинага тоткарлыксыз керүне тәэмин итәргә тиеш.

Гавами тыңлаулар узган көнне оештыру комитеты гавами тыңлауларда катнашучыларны теркәүне оештыра.

2. Халык тыңлауларында рәислек итүче булып оештыру комитеты рәисе тора. Утырыш гавами тыңлауларны ача, гавами тыңлауларның сорауларын (мәсьәләләрен), тыңлауларны уздыру тәртибе буенча тәкъдимнәрне игълан итә, үзен, сәркатип һәм экспертларны күрсәтә, тыңлаулар үткөрү инициаторларын күрсәтә. Оештыру комитеты сәркатибе гавами тыңлаулар протоколын алып бара.

3. Рәис итүче фикер алышу үткәрелә торган мәсьәләне игълан итә һәм гавами тыңлаулар уздыру инициаторлары тарафыннан вәкаләт бирелгән затка, экспертларга, шулай ук чыгышка хокукы булган гавами тыңлауларда катнашучыларга сүз бирә. Чыгышларның чираты оештыру комитеты тарафыннан теркәлгән гаризалар бирүнең чираты белән билгеләнә.

4. Тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән экспертлар да, үз тәкъдимнәрен төшерергә һәм (яисә) гавами тыңлауларда башка катнашучылар күрсәткән тәкъдимнәргә кушылырга хокуклы.

Фикер алышу йомгаклары буенча, гавами тыңлауларга чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәрнең һәм тәкъдимнәрнең бердәм исемлегә төзелә, моңа гавами тыңлауларда катнашучылар төшергән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр керми.

5. Йомгаклау документын төзегәннән соң тәкъдим һәм тәкъдимнәр белән рәис катнашучыларны жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итүнең йомгаклау вариантын тавыш бирүгә куя. Гавами тыңлауларда карарлар кабул ителә тыңлауларда теркәлгән катнашучылар саныннан гади күпчелек тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тыңлауларда катнашкан һәр кеше бер тавышка ия, ул жирле әһәмияттәге мәсьәләне тәкъдим иткән өчен тавыш бирә, аңа каршы яки тавыш бирүдән тыелып кала. Тавыш бирү нәтижеләре беркетмәгә кертелә. Беркетмәгә рәислек итүче һәм гавами тыңлаулар сәркатибе кул куя.

6. Гавами тыңлаулар беркетмәсе нигезендә, гавами тыңлаулар уздырган көннән алып эш көннәрендә исәпләнә торган 3 көн эчендә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә (6 нчы кушымта) төзелә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) ачык тыңлауларга чыгарыла торган сорау (сораулар);
- 2) гавами тыңлаулар уздыру инициаторы;
- 3) гавами тыңлауларны билгеләү турында хокукый акт датасы, номеры һәм исеме, шулай ук аны бастырып чыгару (халыкка житкерү) датасы;
- 4) гавами тыңлаулар уздыру датасы, вакыты һәм урыны;
- 5) гавами тыңлаулар уздырган оештыру комитеты;
- 6) гавами тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгышка хокук алган затлар турында мәгълүмат;
- 7) гавами тыңлауларга чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәрнең һәм тәкъдимнәрнең бердәм исемлегә, моңа гавами тыңлауларда катнашучылар төшергән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр керми;
- 8) жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты;

9) гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш биру нәтижеләре.

7. Гавами тыңлауларның нәтижеләре турындагы бәяләмәгә оештыру комитеты рәисе һәм сәркатибе имза сала һәм шушы көннәрдә, гавами тыңлаулар уздырылган көннән алып 5 көн эчендә исәпләнә торган 5 көн эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

8. Гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә жирле үзидарәнең халык тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча карар кабул итү өчен җаваплы органы тарафыннан һичшиксез каралырга тиеш. Карау йомгалары мәҗбүри тәртиптә гавами тыңлаулар инициаторларына, жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә караган көннән алып эш көннәрендә саналган 5 көн эчендә бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән, муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар инициаторларына житкерелә.

9. Гавами тыңлаулар нәтижеләре турындагы бәяләмә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, рекомендация характерында була.

4 нче бүлек. Муниципаль берәмлек уставы проекты буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру үзенчәлекләре, Уставка, жирле бюджет проектына һәм аның үтәләше турында хисап проектына үзгәрешләр кертү хакында Совет карары проекты, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча

7 нче статья. Муниципаль берәмлек Уставы проектының гавами тыңлауларында карау үзенчәлекләре һәм Уставка үзгәрешләр кертү турында Совет карары проекты

1. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет уставы проекты "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда һәм Уставта каралган үзенчәлекләргә исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет карары проекты һәм аны кабул итү турындагы мәсьәлә Совет тарафыннан каралган көнгә кадәр 30 көн эчендә рәсми басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш. Бер үк вакытта күрсәтелгән проект буенча тәкъдимнәргә исәпкә алу тәртибе, гражданның аны тикшерүдә катнашу тәртибе, шулай ук проект буенча гавами тыңлаулар билгеләү турында Совет карары бастырыла.

3. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Совет карары проекты буенча гавами тыңлаулар проектны бастырып чыгарган (халыкка житкергән) көннән соң 7 календарь көннән дә иртәрәк булмаган вакытта уздырыла.

4. Муниципаль берәмлек Уставы проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган тарафыннан оештыру комитеты муниципаль берәмлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт Совет карары проекты буенча тапшырыла.

8 нче статья. Жирле бюджет проектының гавами тыңлауларында һәм аның үтәләше турындагы хисапны карау үзенчәлекләре

1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәләше турында еллык хисап, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, башка федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, Уставта, Бюджет корылышы һәм муниципаль берәмлектә бюджет процессы турында нигезләмәдә каралган үзенчәлекләргә исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджетның үтәләше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар уздыруны гамәлгә ашыручы орган булып оештыру комитеты тора.

Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджетның үтөлеше турындагы хисап буенча гавами тыңлаулар билгеләү турындагы карар муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан кабул ителә.

3. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар билгеләү турындагы карарлар, жирле бюджетның үтөлеше турындагы хисап аларны кабул иткәннән соң 10 көн эчендә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

4. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар, жирле бюджетның үтөлеше турындагы хисап жирле бюджет проекты басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң 7 календарь көннән дә алданрак үткөрелми (жирле бюджетның үтөлеше турындагы хисап).

9 нчы статья. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләне гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләсе буенча гавами тыңлаулар "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль **законда**, **"Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында"** һәм "Татарстан Республикасында референдум турында" Татарстан Республикасы Законнарында, Уставта каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып оештырыла һәм уздырыла.

2. Әлеге мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар билгеләү турындагы карар Совет тарафыннан кабул ителә.

3. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган - оештыру комитеты.

ГАРИЗА

Гавами тыңлауларны билгеләү.

Инициатив төркемдә _____ кеше, исемлек
кушымта итеп бирелә, халык инициативасы буенча билгеләргә тәкъдим
итә
муниципаль берәмлектә түбәндәге сорау буенча гавами тыңлаулар:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Гавами тыңлаулар уздыру кирәклеген нигезләү:

- Кушымта (фактта тәкъдим ителгән документлар күрсәтелә):
- 1) муниципаль хокукый акт проекты (кертелгән очракта);
  - 2) аңлатма язуы;
  - 3) финанс-икътисадый нигезләү
таләп итә торган хокукый актны гамәлгә ашыру
өстәмә матди һәм башка чыгымнар;
  - 4) гражданнарның инициатив төркеме исемлеге;
  - 5) оештыру турында карар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе
гражданнарның инициатив төркеме;
  - 6) озату хаты.

Вәкаләтле вәкил
гражданнарның инициатив төркеме _____
(имзасы)

Сәркәтип
гражданнарның инициатив төркеме _____
(имзасы)

гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 2 нче
кушымта

**ИНИЦИАТИВ ГРУППА
ӘГЪЗАЛАРЫ ЖЫЕЛМАСЫ**

т/б №	Фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм туган елы (18 яшендә - туу датасы һәм ае)	Яшәү урыны адресы (паспорт нигезендә)	Паспорт мәғлүматлары (шәхесне раслаучы документның сериясе, номеры, кем тарафыннан һәм кайчан бирелгән)	Шәхси имза

Вәкаләтле вәкил
гражданнарның инициатив төркеме _____
(имза) (Ф.И.О.)

Иске Матак авыл җирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 3 нче
кушымта

Гавами тыңлауларны язу бите

Сорау буенча: " _____

"

Без, түбәндә язылучылар, ачык тыңлаулар үткөрүне хуплайбыз
муниципаль берәмлек халкы инициативасы түбәндәге сорау буенча:

"

"

т/б №	Фамилия, исем, атасының исеме	18 яшь туган көне (өстәмә рәвештә туган көне һәм ае)	Яшәу урыны адресы (паспорт буенча)	Паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручы документының сериясе һәм номеры	Имзалар һәм аны кертү датасы (граждан үз кулы белән кертелә)

Имза көгазен таныклым:

_____

(фамилиясе, исеме, атасының исеме,

_____

паспортның яисә документның сериясе, номеры һәм биру датасы,

_____

исемен күрсәтеп, гражданның паспортын алмаштыручы

_____

яисә аны биргән органның коды, яшәу урынының адресы,

_____

имзалар җыйган, аның имзасы һәм аны кую датасы)

Вәкаләтле вәкил
гражданның инициатив төркеме

_____

(имза)

_____

(Ф.И.О.)

Әлки муниципаль районының
Иске Матак авыл җирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру

БЕРКЕТМӨ
Гавами тыңлауларны язу битен тикшерү

Сорау буенча: " _____

_____".
Муниципаль берәмлек советында бирелгән саннар
гавами тыңлаулар үткөрү инициативасын хуплаучы гражданныр имзалары
_____.

Сайлаучылар имзалары тикшерелде _____, шулардан түбәндәгеләр
танылды:
гамәлгә яраксыз _____ түбәндәге сәбәпләр буенча:

_____
_____
_____

Гамәлгә яраксыз имзалар саны - _____.

Фактлардан чыгып Жирлекнең тәкъдим ителгән гомуми саны;
дәрәс имзаларны тәшкил итә _____.

Эш төркеме җитәкчесе _____
(имзасы) (Ф.И.О.)

Эш төркеме әгъзалары _____
(имзасы) (Ф.И.О.)

_____
(имзасы) (Ф.И.О.)

_____
(дата, вакыт)

Вәкаләтле вәкил
гражданнырның инициатив төркеме _____
(имзасы) (Ф.И.О.)

Сәркәтип
гражданнырның инициатив төркеме _____
(имзасы) (Ф.И.О.)

БЕРКЕТМӨ
Гавами тыңлаулар

" ____ " _____ 20 ____ №

Халык алдында тыңлаулар түбәндәге инициатива буенча:

_____ билгеләнгән
(муниципаль хокукый акт)

_____ (муниципаль хокукый акт исеме)
басылып чыккан (халыкка житкерелгән):

_____ түбәндәге адрес буенча үткәрелгән:

_____ (үткәрелү датасы)

Оештыру комитеты:

_____ Катнаштылар:
_____ Вәкаләтле вәкил:

_____ Сәркатип:

_____ Экспертлар:
_____ гавами тыңлауларда катнашучылар: (теркәлгән катнашучылар саны)

_____ Гавами тыңлауларда чыгыш ясаучы катнашучылар:

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

Тыңладылар:

1. _____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)
2. _____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

Кертелгән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр саны _____ телдән _____ һәм язма формасы, шул исәптән:

т/б №	Рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр	Гариза бирүче

_____ гавами тыңлаулар рәйсе

_____ (имзасы)

_____ (Ф.И.А.)

_____ Гавами тыңлаулар сәркатибе

_____ (имзасы) _____ (Ф.И.А.)

Гавами тыңлауларның йомгаклау нәтижәсе турында

" ____ " _____ 20 _____

Халык алдында тыңлаулар түбәндәге инициатива буенча:

_____

билгеләнгән

_____

(муниципаль хокукый акт)

_____

(муниципаль хокукый акт исеме)

басылган (халыкка җиткерелгән): _____
адресы буенча үткәрелде:

_____

(үткәрелү датасы)

Халык тыңлауларына чыгарыла торган сорау (сораулар)

_____

Гавами тыңлаулар үткәрү инициаторы _____
гавами тыңлаулар уздыру датасы, вакыты һәм урыны

_____

Халык алдында тыңлаулар уздырган оештыру комитеты

_____

Катнашучылар турында ачык тыңлаулар буенча мәғлүмат, шул исәптән
чыгышка хокук алган _____

Бердәм тәкъдимнәр исемлеге һәм мәсьәләне хәл итү буенча тәкъдимнәр
Халык тыңлауларына чыгарылган җирле әһәмияттәге мәсьәләләр:

Фикер алышуға чыгарылган мәсьәләләр		Экспертларның һәм катнашучыларның тәкъдимнәре һәм киңәшләре		Тәкъдимнәр (тәкъдимнәр) кертелгән (хупланган)	Искәрмә
т/б №	сорау формулировкасы яисә проектның исеме	т/б №	Текст җөмлөләр	Фамилиясе, исеме, атасының исеме эксперт катнашучы)	
1		1.1.			
		1.2.			
2		2.1.			
		2.2.			

Жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты:

_____

Гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре:

риза _____ (кеше)
каршы _____ (кеше)
тыелып калдылар _____ (кеше).

Оештыру комитеты рәисе _____
Оештыру комитеты сәркатибе _____